

Götene kommun

**Här kan
du läsa om...**

LSS

**Lag om stöd och service
till vissa funktionshindrade**

*"Det rör sig inte om människor med särskilda behov, utan om människor med
alldeles vanliga, normala behov som måste tillgodoses med särskilda insatser"*

Här skriver vi om den hjälp man kan få enligt lagen om LSS.

Kommunerna och regionens hälso- och sjukvård ger hjälpen.

Den här texten är lättläst.

Inga svåra ord eller långa meningar finns med.

Det viktigaste finns med.

Om du vill läsa den långa lagtexten hittar du den sist i broschyren.

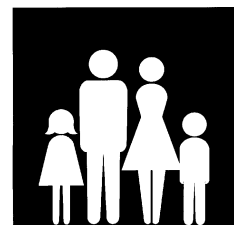
Varför finns lagen?

Många människor tror att människor med funktionshinder alltid är handikappade.

Men ofta är det hinder i omgivningen som gör att en människa blir handikappad.

För att kunna ta bort en del hinder har regeringen skrivit en lag. Lagen heter LSS. LSS betyder Lagen om Stöd och Service till vissa funktionshindrade.

Lagen säger att personer med funktionshinder ska kunna få hjälp så att de kan leva som andra.

LSS gäller tillsammans med andra lagar

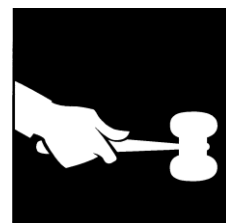
Sverige har flera lagar som hjälper människor med funktionshinder.

Socialtjänstlagen är en av de lagarna.

Men vissa personer med funktionshinder behöver mer hjälp.

Därför finns LSS-lagen.

LSS ger vissa personer med funktionshinder rätt till mer hjälp än vad de andra lagarna gör.

Dessa personer kan få hjälp av lagen om LSS:

Personer med utvecklingsstörning kan få hjälp.

Personer med autism kan få hjälp.

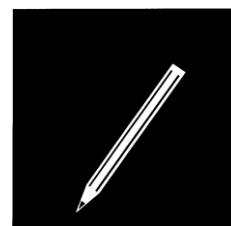

Vuxna som fått en hjärnskada

efter en olycka eller en sjukdom kan få hjälp.

Personer som kommer att ha stora funktionshinder länge kan få hjälp.

Dessa funktionshinder kan vara rörelsehinder, psykisk sjukdom eller andra problem.

Personen som får hjälpen ska alltid få vara med och bestämma själv

Man bestämmer själv om man vill ha hjälp.

När man får hjälpen ska man alltid själv

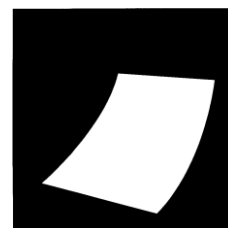
få vara med och planera hur den ska vara.

Vi skriver en individuell plan tillsammans

Alla som får hjälp enligt LSS kan få en individuell plan.

Man skriver ned på ett papper vilken hjälp man behöver.

På papperet skriver kommunen och hälso- och sjukvården vilken hjälp de tänker ge.

Du får en LSS-handläggare

Alla som får hjälp enligt LSS

har en LSS - handläggare.

Handläggaren arbetar på kommunen

eller hälso- och sjukvården och ser till

att man får den hjälp man behöver.

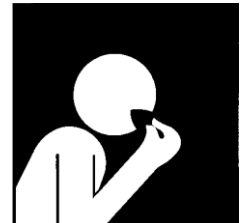
Detta kan man få hjälp med enligt LSS:

1. Råd och stöd

En person med funktionshinder kan behöva råd och stöd av flera olika personer.

Man kan behöva hjälp av experter som vet hur det är att leva med funktionshinder. Experterna kan tala om vilken behandling eller träning som är bäst, men behandling ingår inte i insatsen.

Experterna kan ge råd till familjen och till personalen.

Experterna kan vara sjukgymnaster, logoped, dietist, kurator eller psykolog.

Experten kan också vara förskolekonsulent eller en arbetsterapeut.

Här vänder man sig till hälso- och sjukvården om man behöver hjälp.

2. Personlig assistent

En del människor har funktionshinder som gör att de har svårt att klä på sig, äta eller att tvätta sig utan hjälp av någon annan.

De kan också behöva hjälp med att prata med andra människor.

Då ska en personlig assistent kunna hjälpa till.

Man får själv vara med och tycka vem som ska vara assistent.

Försäkringskassan bestämmer ibland om personlig assistans.

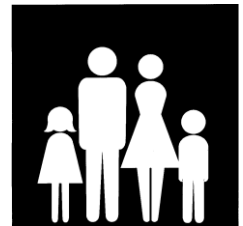
3. Ledsagarservice

En del människor kan ha svårt att ensamma gå iväg till bion, till vännerna eller till affären. De kan ha funktionshinder som gör att de behöver någon som går med dem. Då kan man ansöka om en ledsagare. En ledsagare är en människa som går med dit man ska, och kanske visar vägen, eller bara är ett stöd.

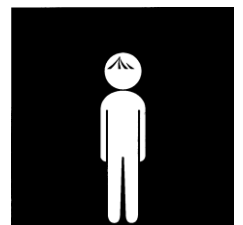
4. Kontaktperson

En kontaktperson ska vara som en vän. En kontaktperson ska kunna visa vad man kan göra på fritiden. Ibland kan man behöva en stödfamilj istället för en kontaktperson.

5. Avlösarservice i hemmet

Föräldrar som har barn med funktionshinder hemma, ska kunna gå hemifrån ibland. En avlösare kan komma hem och passa barnet. Man kan få en avlösare som kommer på bestämda tider. Man kan få en avlösare om man plötsligt behöver åka hemifrån.

6. Korttidshem eller extrafamilj

Barn och tonåringar med funktionshinder kan behöva komma hemifrån ibland. Då kan de få bo på ett korttidshem, eller hos en annan familj.

Barnet ska också kunna få åka på läger eller sommarkoloni.

Om föräldrarna blir sjuka eller reser bort har barnen och tonåringarna också rätt att få bo på korttidshem eller hos en annan familj.

I korttidshemmet kan man bo då och då på bestämda tider.

Man kan också få bo i korttidshemmet om det plötsligt händer något.

7. Hjälp efter skolan och på loven

Barn med funktionshinder ska alltid få ha något att göra när skoldagen är slut.

Barnen ska också få ha något att göra på loven, men bara om föräldrarna måste arbeta.

Denna LSS-regel gäller för barn som är tolv år eller äldre och går i skolan.

Barn yngre än tolv år får samma hjälp fast enligt en annan lag.

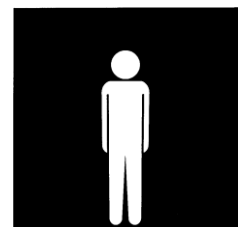

8. Bostad med service för barn och ungdomar

En del barn med funktionshinder kan inte bo hemma hos sina föräldrar. Då kan barnet få bo i en annan bostad.

Bostaden kan vara ombyggd så den passar barnet. Där finns den personal som barnet behöver.

Barnet kan också få bo hos en annan familj.

9. Bostad för vuxna

Lagen säger att en person med funktionshinder ska få bo i en bra bostad.

I bostaden ska man få hjälp med det man behöver.

Det finns olika slags bostäder för vuxna med funktionshinder.

Man kan bo kvar hemma.

Då kan man få bygga om bostaden så att den passar.

Man kan bo i en gruppbofastad.

Där finns personal.

Personalen ska kunna hjälpa till hela dagen.

I en gruppbofastad kan det finnas personal även på natten

Man kan bo i en servicebofastad.

Där får man hjälp av personal ibland.

10. Rätt att göra något på dagarna

Personer med funktionshinder som inte har ett arbete eller studerar kan få något att göra på dagarna.

Det kallas daglig verksamhet.

Daglig verksamhet kan vara arbete eller något annat.

Omvårdnad, Fritid och kultur

Personer med funktionshinder kan bo i bostäder där det finns personal. Personalen hjälper till med det praktiska. Men personalen ska också ge god vård. En människa som får hjälp enligt LSS ska kunna känna sig trygg och säker.

Personalen ska också kunna hjälpa till med att komma iväg på bio, teater eller en fotbollsmatch om man vill. Man ska få titta på TV, lyssna på radio och få hjälp med att läsa, till exempel.

Vad kostar det att få hjälp?

Den mesta hjälp man får enligt LSS är gratis. Men alla ska betala hyra för sin bostad. Man betalar själv för sin mat, för läkarbesök och det man vill göra på sin fritid.

Gemensamma rum som alla använder i en gruppbostad betalar man inte för.

Så här klagar du

Om man inte får den hjälp man vill ha kan man klaga hos länsrätten. LSS-handläggaren kan hjälpa till med att klaga.

Vem ger hjälpen?

Regionens hälso- och sjukvård och kommunerna ger hjälpen. På hälso- och sjukvården arbetar oftast de som ger råd och stöd.

Kommunerna ordnar oftast bostäder med särskild service, personlig assistent, avlösarservice och daglig verksamhet. Länsstyrelsen ser till att kommunerna och regionens hälso- och sjukvård följer LSS.

Vill du veta mer?

Om Råd och stöd ring hälso- och sjukvården:
Ring 0500 - 44 45 50

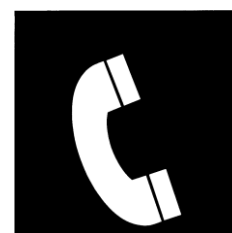
Om Personlig assistans ring Försäkringskassan eller din kommun:

Ring Försäkringskassa i Falköping: 0515-863 00

Ring Försäkringskassa i Lidköping 0510-840 00

Ring Försäkringskassa i Mariestad 0501-684 00

Ring Försäkringskassan i Skövde 0500-47 33 00

*LSS –
Lag om stöd och service till vissa
funktionshindrade*

LSS är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får.

LSS ger rätt till särskilt stöd och särskild service som människor kan behöva utöver det som de kan få genom annan lagstiftning. LSS är ett komplement till andra lagar och innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som andra lagar ger.

En begäran om stöd och service från en person som ingår i lagens personkrets bör i första hand prövas enligt LSS om det är en insats som regleras i lagen. Motivet till detta är att det i allmänhet får antas vara till fördel för den enskilde.

I Rixlex finns lagar och förordningar i sin helhet. Här kan du läsa hela lagtexten LSS - Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Vem gäller lagen för?

LSS gäller för

1. personer med utvecklingsstörning och personer med autism eller autismliknande tillstånd.
2. personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
3. personer som till följd av andra stora och varaktiga fysiska eller psykisk funktionshinder, som uppenbart inte beror på normalt åldrande, har betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och omfattande behov av stöd och service.

Tio rättigheter/insatser

Rådgivning och annat personligt stöd. En rätt till kvalificerat expertstöd av personer som förutom sin yrkeskunskap har särskild kunskap om hur det är att leva med stora funktionshinder. Stödet kan till exempel ges av kurator, psykolog, sjukgymnast, förskolekonsulent, logoped, arbetsterapeut och dietist. Råd och stöd ska vara ett komplement till och inte en ersättning för t ex habilitering, rehabilitering och socialt.

Personlig assistans

Personer med stora funktionshinder kan ha rätt att få biträde av en eller flera personliga assistenter. Man kan antingen få assistans genom kommunen eller få ekonomiskt stöd och själv vara arbetsgivare eller anlita t ex ett kooperativ eller annan utförare. För den som behöver assistans mindre än 20 timmar per vecka har kommunen hela det ekonomiska ansvaret.

Om man har behov av personlig assistans för sitt dagliga liv mer än 20 timmar per vecka har man rätt att få assistansersättning.

Rätten till denna ersättning framgår av Lag (1993:389) om assistansersättning, LASS. Försäkringskassan beslutar om assistansersättningen. Även vid dessa beslut har kommunen ekonomiskt ansvar för de 20 första timmarna.

Ledsagarservice

Den som inte har personlig assistans kan istället ha rätt till ledsagarservice.

Ledsagarservice ska vara en personlig service, anpassad efter individuella behov som ska kunna underlätta för den enskilde att delta i samhällslivet.

Kontaktperson

En kontaktpersonen skall vara en medmänniska som kan underlätta för den enskilde att leva ett självständigt liv genom att minska social isolering, ge hjälp till att delta i fritidsaktiviteter samt ge råd i vardagssituationer. Stödet kan ibland ges av en familj, så kallad stödfamilj.

Avlösarservice i hemmet

Avlösarservice ska kunna fås både som en regelbunden insats och för situationer som inte kan förutses. Den skall vara tillgänglig alla tider på dygnet.

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

Korttidsvistelse är till för att ge den enskilde möjlighet till rekreation och miljöombyte samtidigt som anhöriga får tillfälle till avlösning. Korttidsvistelse kan ordnas i korttidshem, i en annan familj eller på något annat sätt t ex läger- eller kolonivistelse.

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Skolungdom över 12 år ska kunna få tillsyn före och efter skoldagen samt under skolloven.

Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och Ungdom

Barn och ungdomar som inte kan bo hos sina föräldrar kan ha rätt att bo i annan familj eller i en bostad med särskild service. Detta ska vara ett komplement till föräldrahemmet både för barn som kan bo hos föräldrarna en del av tiden och för dem som inte kan bo hemma alls.

Boende med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad Bostad

Boendet kan utformas på olika sätt, men de vanligaste formerna är gruppboende och serviceboende. Den enskilde kan också ha rätt att få en särskild anpassad bostad anvisad av kommunen.

Daglig verksamhet

Personer i yrkesverksam ålder, som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig, har rätt till daglig verksamhet om de ingår i personkrets 1 och 2 enligt LSS.

Omvårdnad - fritid – kultur

Insatserna avlösarservice, korttidsvård, korttidsvistelse, bostad i familjehem eller bostad med särskild service omfattar också omvårdnad. Omvårdnad innebär att man får det stöd och den hjälp man behöver i det dagliga livet och här ingår även att få känna trygghet och säkerhet.

I insatserna bostad med särskild service för barn, ungdom och vuxna ingår också fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter.

Vad kostar insatserna?

De särskilda insatserna är i princip kostnadsfria för den enskilde, men några undantag finns. Den som får assistansersättning från försäkringskassan skall betala motsvarande summa till kommunen om denna svarar för assistansen. Om man bor i bostad med särskild service bör man betala för den privata bostaden, men inte för gemensamma utrymmen. För barn som bor i familjehem eller i bostad med särskild service bör föräldrarna i skälig utsträckning bidra till barnets kläder, fritidsverksamhet o dyl.

Inflytande och medbestämmande

Var och en ska ha största möjliga inflytande och medbestämmande över stödet som ges enligt LSS. Man ska få särskilda insatser bara när man själv begär det. Den som är under 15 år eller som uppenbart inte själv kan ta ställning till frågan ska få insatser när vårdnadshavare (tom 17 år), god man eller förvaltare begär detta. Kommunerna ska samverka med organisationer som företräder personer med funktionshinder.

Individuell plan

Den som får insatser enligt LSS har också rätt att begära att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas tillsammans med honom. Planen ska utgå från personens egna önskemål och kan omfatta flera insatser från en eller flera huvudmän. Kommunen har ett särskilt ansvar att samordna de insatser som tas upp i planen.

Rätten att överklaga

Den som inte är nöjd med ett beslut om insats enligt LSS kan överklaga detta i förvaltningsdomstol, i första hand i länsrätten.

Huvudmannaskap och tillsyn

Landstingen är som regel huvudman för insatsen rådgivning och annat personligt stöd.

Kommunerna är huvudman för de övriga rättigheterna/insatserna.

Kommunerna och landstingen kan avtala om att flytta över huvudmannaskapet.

Det förekommer t ex att några kommuner är huvudmän för rådgivning och annat personligt stöd.

Socialstyrelsen har tillsyn över verksamheterna enligt LSS i länet, både kommunala och enskilda, och har rätt att inspektera dessa. Socialstyrelsen ska informera och ge råd till enskilda och till kommunerna. De ska främja samverkan i planering mellan kommuner, landsting och andra samhällsorgan.

Socialstyrelsen har den centrala tillsynen över lagens tillämpning. Socialstyrelsen ska följa, stödja och utvärdera verksamheten, ta initiativ till förändringar och vara kunskapsförmedlare.

För ytterligare information om LSS kontakta:

Din kommun eller Socialstyrelsen, Enheten för handikapp och frivilligt socialt arbete.

Götene kommun

2011-01-25